

ISSN 2410-3381 (PRINT)

ISSN 2520-6842 (ONLINE)

ВІСНИК

Донбаського державного педагогічного
університету

СЕРІЯ: Соціально-філософські проблеми
розвитку людини і суспільства

Збірник наукових праць Випуск 1 (13) 2021

Виходить 2 рази на рік

Засновано у березні 2013 р.

СЛОВ'ЯНСЬК – 2021

ЗМІСТ

LEONID MOZHOVYI, VIKTORIYA SLABOUZ, NATALIA MOHYLIOVA	
LINGUISTIC PRAGMATISM.....	7
ВОЛОДИМИР ФЕДЬ, ІГОР ФЕДЬ	
ЕТИЧНЕ ТА ЕСТЕТИЧНЕ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА	20
ВІРА ДУБІНІНА	
ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ АЛЕКСІУСА МАЙНОНГА У КОЛІ ГЕРМЕНЕВТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ	39
GEORGYI KHLEBNIKOV, IRINA TSIBIZOVA, ALEXANDER SHUBIN	
BEING AT TABLE WITH GOD AND PEOPLE: FOOD IN ANTHROPOLOGY AND RELIGION (Review)	55
ВАДИМ ЛЕБЕДЄВ, ТЕТЯНА КОЛИЧЕВА	
КРУТІСТЬ: ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ НОВИХ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ	78
В'ЯЧЕСЛАВ СТЕПАНОВ, ЖАННА КУНДІЙ, ЮЛІЯ МАЛІКОВА	
КУЛЬТУРНО МАРКОВАНІ ПРОЯВИ АЛАРМІЗМУ В УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	91
ВАСИЛЬ КУШЕРЕЦЬ, ЮЛІЯ ЮЩЕНКО, ОЛЕКСАНДР ПУГАЧ	
КОНЦЕПТ ОСВІТИ В ФІЛОСОФІЇ НОВІТНІЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДЕРЖАВИ (1991 — 2021 РР.)	110
GEORGYI KHLEBNIKOV, VIACHESLAV STEPANOV, PETRENKO ANASTASIA	

УДК 1 (091)

ВІРА ДУБІНІНА,

*доктор філософських наук, доцент,
завідувач кафедри філософії та суспільних наук
Полтавського державного медичного університету*

(м. Полтава, Україна)

e-mail: vera.dubinina777@gmail.com

ORCID 0000-0001-8024-9823

ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ АЛЕКСІУСА МАЙНОНГА У КОЛІ ГЕРМЕНЕВТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Анотація. *Реалії сучасного інформаційного світу з новою силою загострюють питання щодо людських можливостей сприйняття та інтерпретації інформації. Зближення різних культур, а подекуди й їх зіткнення, з новою силою актуалізує питання щодо первинного механізму та змісту людського пізнання, його предметності та породжує глибинні питання щодо витлумачення й осмислення результатів як окремих пізнавальних актів, так і людського пізнання у цілому. Ці питання представляють не лише академічний, а й загальнолюдський практичний інтерес для тих, хто прагне діяти осмислено, спираючись на міцний фундамент наукового знання, а не йти, торуючи собі шлях через незнайому й, можливо, небезпечну місцину, навпомацки. Розробка методу та методології філософської герменевтики стала одним із здобутків на цьому шляху, здійсненому у межах філософських наук. Прояснення ж процесу цього відкриття та його історико-філософська фіксація мисляться необхідною умовою й запорукою подальших поглиблених пошуків та успіхів у цьому*

напрямку. Однією з знакових фігур у становленні філософської герменевтики, безумовно, є Алексіус Майнонг (1853-1920), який є відомий, передусім, розробкою своєї предметної теорії (Gegenstandstheorie – нім.).

Ключові слова: *Алексіус Майнонг, герменевтика, історія філософії, ноненізм, предметна теорія, так-буття, теорія об'єктів, Sosein.*

Актуальність теми дослідження. Реалії сучасного інформаційного світу з новою силою загострюють питання щодо людських можливостей сприйняття та інтерпретації інформації. Зближення різних культур, а подекуди й їх зіткнення, з новою силою актуалізує питання щодо первинного механізму та змісту людського пізнання, його предметності та породжує глибинні питання щодо витлумачення й осмислення результатів як окремих пізнавальних актів, так і людського пізнання у цілому. Ці питання представляють не лише академічний, а й загальнолюдський практичний інтерес для тих, хто прагне діяти осмислено, спираючись на міцний фундамент наукового знання, а не йти, торуючи собі шлях через незнайому й, можливо, небезпечну місцину, навпомацки. Розробка методу та методології філософської герменевтики стала одним із здобутків на цьому шляху, здійсненому у межах філософських наук. Прояснення ж процесу цього відкриття та його історико-філософська фіксація мисляться необхідною умовою й запорукою подальших поглиблених пошуків та успіхів у цьому напрямку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У попередні роки, філософська концепція Алексіуса Майнонга була предметом наукових досліджень, що так чи інакше стосувались філософської герменевтики, наступних авторів: Густава Бергмана (Bergmann, 1967), Аркадіуша

Хрудзімські (Chrudzimski, 2007), Джона Фіндлі (Findlay, 1963), Райнгарда Гроссмана (Grossmann, 1974), Дейла Джакетта (Jacquette, 2015), Карель Ламберт (Lambert, 1983) та інших. Філософська концепція Алексіуса Майнонга була предметом наукових досліджень Ліліани Альбертацці, Віри Альбрехт, Густава Бергмана, Франчески Берто та Грехама Пріста, Аркадіуша Хрудзімські, Джона Фіндлі, Райнгарда Гроссмана, Дейла Джакетта та інших.

Виклад основного матеріалу дослідження. В історії розвитку філософської герменевтики, остання чверть XIX – початок XX століття видаються визначальними. Цей період зазвичай асоціюється з поглибленими філософсько-психологічними студіями, ініціатором яких був геніальний Франц Brentano – однією з головних його заслуг бачиться повернення Аристотеля в обіг філософських дискусій свого часу, що врівноважувало як ідеалістичний порив репрезентантів німецького ідеалізму, так і ірраціоналізм та волюнтаризм їхніх прямих опонентів, і вже надто спрощене розуміння людського пізнання позитивістами, давало змогу відшукати «золоту середину», а отже й надію на віднаходження об'єктивного методу як шляху до філософської та наукової істини.

У цьому зв'язку, серед учнів Франца Brentano, на особливу увагу заслуговує Алексіус Майнонг (1853-1920). За словами Аркадіуша Хрудзімські, «він був першим філософом, який систематично розробив квазі-онтологічну дисципліну, що була набагато загальнішою, порівняно з дисципліною, яку традиційно називають метафізикою чи онтологією. Метафізика розглядає суще як суще і, згідно з тезою Майнонга, існуючі сутності утворюють лише невеликий фрагмент того, що може бути досліджено під назвою *теорії об'єктів*. Об'єкти як такі («чисті» об'єкти), як каже Майнонг, «позасутнісні», це означає, що вони

повинні бути нейтральними щодо свого існування чи небуття» (Chrudzimski, 2007).

Також, принаймні частково, можна було б погодитись з Гілбертом Райлем, який говорить: «Майнонг, на мою думку, є важливим з трьох причин. Перша – він у значній мірі відповідальний за депсихологізацію логіки. Далі – він піднімав, і піднімав разом, логічні й метафізичні питання щодо природи та статусу відношень, чисел, фактів, універсального, заперечення, можливості, вірогідності, необхідності. Він також змусив філософів досліджувати цілісні проблеми, що означають такі категорії як «існує», «наявне», «є об'єктом», тощо. Але третє, й головне, він приймає традиційну доктрину термінів у логіці, й через узагальнення проблем та без докорів сумніння робить висновки з засновків, він показує, хоча він й не бачить, що вся структура прогнила. Якщо ортодоксальні термінологічні теорії були б істинними, майже уся фантастична ієрархія Майнонгівських недійсних сутностей мала б бути прийнята» (Findlay, 1963).

Перший – *філософсько-психологічний* – період творчості Алексіуса Майнонга проходить здебільшого під знаком Франца Brentano. Ключовою працею Brentano, що вплинула на становлення Майнонга, вважається «Психологія з емпіричної точки зору» («Psychologie vom empirischen Standpunkt», 1874) – програмна праця віденського мислителя, що впроваджувала розподіл психології на «deskриптивну» (описову, відсторонену від фізіології) та «генетичну» (з елементами фізіології).

Від Brentano Майнонг засвоює поняття *інтенціональності думки*, коментуючи цей факт, Дейл Джакетт пише: «Майнонг розпочинає з критично проаналізованого припущення, що думка, на відміну від фізичного світу, є необхідно інтенціональною. Думка – це

завжди думка про щось, скерована на об'єкт інтенції. Brentano розрізняв психологічні та чисто фізичні непсихологічні феномени на підставі інтуїції. На думку вченого, психологічні феномени завжди скеровані на певний об'єкт інтенції, тоді як про непсихологічні чисто фізичні об'єкти такого сказати не можна. Уважати – означає уважати на щось, певна пропозиція (є істиною), любити – означає любити щось, оскільки має бути – існуючий чи неіснуючий – об'єкт інтенції почуття любові, до якого або на який скерована емоція любові, незалежно від того, як цей складний ментальний стан і тілесні умови будуть зрештою усвідомлені. Подібно й щодо інших ментальних станів, незалежно від того, чи є об'єкти їхніх інтенцій речами у звичайному сенсі, фізичними чи абстрактними, або станами справ, такими як результати інтенцій споглядальних дій або рішення діяти, [або] ще неіснуючий стан, на усвідомлення якого скерована певна дія» (Jacquette, 2015, р. ххі). Від Brentano Майнонг перейняв і *потрійний феноменологічний аналіз ментальних станів*, що включав *ментальний акт*, його *зміст* та сам *предмет інтенції* (Jacquette, 2015, р. ххіі).

Першими дослідницькими працями Алексіуса Майнонга, з легкої руки Франца Brentano, стали критичні дослідження філософії Девіда Г'юма, а саме його теорії абстракції (Meinong, 1877) та теорії відношення (Meinong, 1882), що й обумовили загальні характеристики цього періоду його творчості.

У *Hume Studien I* (1877), предметом яких є *теорія абстракції* Девіда Г'юма, центральною проблемою, яку Майнонг прагне розв'язати, він проголошує проблему *номіналізму*. Реалізація цієї програми відбувається через прояснення фундаментальних понять *об'єму* (Umfang) та *змісту* (Inhalt), яке здійснюється через прояснення категорій *загального* (allgemein) та *індивідуального*

(partikulär) – у відношенні до об'єму та *абстрактного* (abstrakt) та *конкретного* (konkret) – у стосунку до змісту. Поєднання змісту поняття з його об'ємом утворює розмаїття абстракцій: результатом поєднання індивідуального і конкретного стає поняття індивідуальної речі або індивідуума (Begriff eines konkreten Individuums); результатом поєднання індивідуального й абстрактного стає поняття атрибуту конкретної речі або індивіда (Begriff eines Attributs von einem konkreten Individuum); результатом же поєднання загального та абстрактного стає «чисте» абстрактне поняття або поняття атрибуту, яке можна розглядати саме по собі (Begriff eines Attributs „für sich betrachtet“) (Meinong, 1877).

Індивідуальне, при цьому, Майнонг визначає як те, що наявне тільки в одному предметі, а загальне — як таке, що присутнє у більшості предметів. Поняття об'єму безпосередньо поєднане з *розподілом* (Distribution), тоді як зміст – з поняттям *залежності* чи *незалежності* (Selbständigkeit – Abhängigkeit). Відповідно, поєднання індивідуального та конкретного дає *конкретну річ* (konkrete Individuen); поєднання індивідуального й абстрактного спричиняє появу *індивідуального атрибуту* або *троду* (individuelle Attribute, „Tropen“); а поєднання загального та абстрактного – загального атрибуту (allgemeine Attribute).

У *Hume Studien II* (1882), предметом яких є *теорія відношення* Девіда Г'юма, центральною проблемою, яку піднімає Майнонг є проблема суб'єктивізму, відношення суб'єктивного до загальних категорій та структур зовнішньої (об'єктивної) реальності. Стверджуючи, що «відношення без засновку не існує» (Meinong, 1882, s. 43), Майнонг намагається відкрити фундаментальні засади наявних відношень. Відношення ж, у свою чергу, він

класифікує, розподіляючи на *ідеальні* або *апріорні*, *реальні* або *апостеріорні*, *внутрішні* чи *зовнішні*, тощо.

Дескриптивний або феноменологічний період. У 1890-ті роки Алексіус Майнонг зосереджує свою дослідницьку увагу, передусім, на уточненні понять змісту (Inhalt) та предмету (Gegenstand) пізнання. Попередні дослідження уможливили подолання суб'єктивізму та усвідомлення можливості об'єктивного пізнання, в основу якої покладено єдину інтерпретацію результатів суб'єктивного пізнання. Утім, у перший період своєї творчості Майнонг теоретично спирався на концепцію Франца Brentano щодо двох об'єктів або предметів – іманентного та трансцендентного, перший з яких є внутрішнім, тоді як другий – зовнішнім щодо суб'єкту пізнання.

У філософії Майнонга — стала прискіплива дослідницька увага та намагання глибше прояснити питання абстракції та загальної яви, розвиток вчення про невизначені предмети (Gegenstände), предмети вищого порядку (Gegenstände höherer Ordnung) і спроба поглибленого аналізу спільного та відмінностей між ідеальними та реальними предметами.

Третій період розвитку філософської концепції Алексіуса Майнонга – т. зв. «зрілий Майнонг» – ми позначаємо як *логіко-семантичний*, оскільки саме у цей період відбувається остаточне становлення знаменитої предметної теорії, яку також називають теорією об'єктів й яка постає саме як результат логіко-семантичних зусиль її автора, як у стосунку предметності пізнання, так і у відношенні до самої методології побудови будь-якої теорії. Предметну теорію Алексіуса Майнонга зазвичай визнають його головним філософським здобутком, що не можна не визнати слушним.

Безпосереднім підступом до оформлення предметної теорії є вчення Майнонга про *об'єктиви* – відмінні від об'єктів трансцендентальні сутності, що співвідносяться з предметами так, як у мові співвідносяться окремі слова (предмети мови) і речення (мовні об'єктиви). Тобто, можна сказати, що об'єктиви виступають семантичним корелятом повних речень (*vollständige Sätze*). Власне, сам Майнонг говорить про об'єктиви як *пропозиціональні сутності* (*propositionalen Entitäten*). Об'єктиви виступають корелятом онтологічних структур, а найважливіше логічне відношення – логічна послідовність (*logische Folge*) є не чим іншим, як відношенням між відповідними об'єктивами (Meinong, 1902, s. 174-175). Утім, як слушно зауважує Хрудзімські: «теорія об'єктів не може бути зведена ані до внутрішньої складності номінального об'єкту, ані до голої екзистенціальної позиції (або екзистенціальному запереченню, відповідно)» (Meinong, 1902, s. 150).

Це вчення знайшло своє вираження у праці «Про припущення» («Über Annahmen», 1902), що вийшла друком у 1902 році. У цій роботі Майнонг з усією ясністю визнає пропозиціональність предметів пізнання та починає розбудову своєї предметної теорії, що постане на ґрунті його семантичної теорії. Сама назва цієї праці – «Про припущення» – відсилає нас до потрійної природи психічного акту, як її бачить собі Майнонг, що включає уявлення (*Vorstellen*), припущення (*Annahmen*) та судження (*Urteilen*), при чому припущення займає середнє місце між уявленнями, як початковою формою пізнання та судженнями, як його досконалим завершенням.

Трактат «Про припущення» (1902), разом із попередньою працею «Про предмети вищого порядку та їх відношення до внутрішнього сприйняття» (1899), створили засновок, на якому постала програмна праця Майнонга

«Предметна теорія» («Gegenstandstheorie», 1904) – саме на ці два попередні трактати Майнонг постійно посилається у своєму знаменитому творі.

«Предметна теорія» стала вінцем її, багато в чому, підсумковим результатом філософської творчості Алексіуса Майнонга. Проблему, яку він намагається розв'язати цією роботою, Майнонг позначає як «питання щодо належного місця наукового дослідження предмету (Gegenstand), узятото як такого й загально – ми бажаємо знати чи існує серед наук, що усталились у контексті наукової традиції, якась у межах якої ми могли б здійснити спробу теоретичного осмислення предмету як такого, або з позицій якої ми могли б щонайменше про це запитати» (Meinon, 1904).

Структурно «Предметна теорія» складається з дванадцяти розділів, що включають: 1. Постановку проблеми; 2. Передсуди в інтересах дійсності; 3. Sosein (так-буття – В.Д.) та Nichtsein (не-буття – В.Д.); 4. Aussersein (зовнішнє буття – В.Д.) чистото предмету; 5. Теорія предметів як психологія; 6. Теорія предметів як теорія предметів пізнання; 7. Теорія предметів як чиста логіка; 8. Теорія предметів як епістемологія; 9. Теорія предметів як окрема наука; 10. Теорія предметів та інші науки. Загальна та спеціальна теорія предметів; 11. Філософія та теорія предметів (Meinon, 1904).

У цій праці Майнонг намагається вийти за межі традиційної метафізики, що має справу з сущим й за його аргументацією є апостеріорною наукою, а отже з її компетентності випадають предмети, які не тільки не мають реального, а й вірогідного існування – утім, кількість цих предметів, уважає Майнонг, значною мірою перевищує не тільки існуючі предмети, а й предмети, що мають безпосередній стосунок до буття; й було б несправедливо

виключити всі ці предмети з пізнання, просто найменувавши їх непізнаваними.

Окрім опису принципової методології дослідження предметів у контексті предметної теорії, праця 1904 року репрезентує теорію предметів як окрему науку, а отже намагається вписати її у коло існуючих наук та устаткувати її міждисциплінарні зв'язки – передусім з психологією, логікою, загальною теорією наукового пізнання (епістемологією), філософією. Кінець кінцем, Майнонг просуває думку про необхідність існування теорії предметів як окремої науки, розташовуючи її за ступенем абстракції поруч із метафізикою, але наголошуючи на її принциповій відмінності від метафізики, покликаючись на її апріорний характер (Meinon, 1904).

Врешті рещт, здається, що головним завданням усіх наукових пошуків Алексіуса Майнонга було знайти й утримати баланс між суб'єктом, логікою та семантикою в інтересах істини, а тому можна цілком погодитись з Дейлом Джакеттом, який говорить: «Майнонгівська логіка та семантика підносять можливість ставитись до об'єктів, про які йде мова, у онтично нейтральний спосіб, вести мову про що б то не було – існує воно, чи не існує – у тих самих семантичних рамках, що уможливають позначення через найменування та опис через предикацію (категоріальне визначення – В.Д.), розраховуючи, представляючи у кількісній формі, й тому подібне, незалежно від онтичного статусу. Для того, щоб ця теорія референтних значень, найменування, розрахунку, істино визначених категоріальних властивостей, а далі й істинної дескрипції, байдуже – існуючих чи неіснуючих предметів, була повністю зрозумілою й дозволила інтерпретацію, засобами виразно адекватної формальної символічної логіки, з точки зору Майнонга, немає потреби в онтичній приналежності до

фізичних чи абстрактних об'єктів інтенції. Усе, що нам потрібне для референції, а референція тягне за собою можливість, чи навіть неминучість, істинно категоріальних властивостей, що конституюють будь-який предмет інтенції, до яких може звертатись думка чи мова – це інтенціональні Ляйбніцевські умови тотожності, що стосуються властивостей і можуть бути прикладені до будь-якого об'єкту інтенції, незалежно від його онтичного статусу, й далі для ідентифікації та відрізнення від будь-якого іншого – неіснуючого, так само як і існуючого – предмету інтенції. Але, у будь-якому випадку, ми мусимо мати на увазі те, про що ми говоримо, для того, щоб те, що ми маємо на увазі, врешті решт, виявилось радше істинним, ніж хибним або оберненим. Це нагадує нам, що ми не можемо заходити вже надто далеко у нашому філософському розумінні суб'єкту, не усвідомлюючи при цьому тієї міри, до якої логіка обумовлює структуру висловлювань та умовиводів інтенціональної думки та дискурсу. З тієї ж причини, ми не можемо заходити надто далеко й у логіку та семантичну філософію, намагаючись надати пріоритет радше істині перед значенням, ніж значенню перед істиною» (Jasquette, 2015, p. xxxi).

Висновки. Предметом філософських пошуків Алексіуса Майнонга був пошук засобів об'єктивного пізнання, що мислиться у подоланні суперечностей між суб'єктом, психологією, логікою та мовною семантикою.

Історична генеза філософської концепції Майнонга загалом може бути розділена на три періоди (або етапи становлення): філософсько-психологічний, описово-феноменологічний та логіко-семантичний. Філософський розвиток концепції Майнонга характеризується її поступовою емансипацією від психологічної концепції Франца Brentano та інших сторонніх впливів, здобуття нею

власної самобутності й завершеного вигляду – від критики номіналізму та суб'єктивізму, через уточнення понять «зміст» та «предмет» до оформлення цільної, завершені системи, що претендує на статус окремої науки.

Внеском Алексіуса Майнонга у розробку філософської герменевтики стала розробка предметної теорії, що долала обмеженість як наукового (здебільшого позитивістського), так і філософського (ідеалістично-номіналістичного) дискурсів, використовувала міждисциплінарний інструментарій, в основі якого лежало поєднання методів психології, логіки, філософського, математичного та мовно-семантичного аналізів. Цей внесок наразі здається недослідженим належною мірою, а отже й недооцінений.

Філософська концепція Алексіуса Майнонга, безперечно, має певний потенціал у колі герменевтичних можливостей сучасних філософських досліджень, про що, хоча й не прямо, але свідчить незгасаюча увага й професійна цікавість дослідників до його філософського та наукового доробку – бібліографія його досліджень постійно зростає. А цілий ряд ідей, які Майнонг турботливо виплекав більше ста років тому, ще чекають на тих, хто дасть їм справжню професійну оцінку, якої вони насправді варті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bergmann, G. *Realism. A Critique of Brentano and Meinong*, Madison: University of Wisconsin Press, 1967. 383 s.
2. Chrudzimski, A. *Gegenstandstheorie und Theorie der Intentionalität bei Alexius Meinong*, Dordrecht: Springer, 2007. 386 s.
3. Findlay, J. *Meinong's Theory of Objects and Values* (2nd, enlarged ed), Oxford: Clarendon Press. 1963. xxiv, 353 p.
4. Grossmann, R. *Meinong*, London: Routledge & Kegan Paul, 1974. 262 p.
5. Höfler, A. *Logik*, Wien: Tempsky Verlag. 1890. 244 s.

6. Husserl E. 1901. Logische Untersuchungen, Bd. II., Teil 1/2, Halle 1901. 571 s.

7. of Non-Being (Synthese Library, Volume 360), Cham: Springer, 2015. 468 p.

8. Lambert, K. Meinong and the Principle of Independence, Cambridge: Cambridge University Press, 1983. xvi + 175 p.

9. Meinong, A. Hume Studien I: Zur Geschichte und Kritik des modernen Nominalismus. Gesamtausgabe, 1877, Bd. I, S. 1–76.

10. Meinong, A. Hume Studien II: Zur Relationstheorie. In: Gesamtausgabe, 1882, Bd. II, S. 1–183.

11. Meinong, A. Über Gegenstände höherer Ordnung und deren Verhältnis zur inneren Wahrnehmung. Gesamtausgabe, 1899, Bd. II, S. 377–480.

12. Meinong, A. Über Annahmen, 1. Auflage, Leipzig: Johann Ambrosius Barth [Teilnachdruck Gesamtausgabe, 1902, Bd. IV, S. 385–489]

13. Meinong, A. Über Gegenstandstheorie. Gesamtausgabe, 1904, Bd. II, S. 481–535

VIRA DUBININA

*Doctor of Philosophical Sciences, Professor,
Head of Philosophy and Social science department Ukrainian,
Poltava State Medical University
(Poltava, Ukraine)*

e-mail: vera.dubinina777@gmail.com

ORCID 0000-0001-8024-9823

ALEXIUS MEINONG'S PHILOSOPHICAL CONCEPTION IN THE CIRCLE OF HERMENEUTIC OPPORTUNITIES

Abstract. *The contemporary informational world actualises with a new power the issue of the human ability to understand and interpret information. The rapprochement of different cultures, and sometimes their collision with renewed vigour, actualizes the issue of the primary mechanism and content of human cognition, its objectivity, and gives rise to deep issues of the interpretation and comprehension of the results of both individual cognitive acts and human cognition as a whole. These issues are not only of academic, but also of universal*

human practical interest for those who want to act meaningfully, relying on a solid foundation of scientific knowledge, and not walk, paving their way through unfamiliar and possibly dangerous terrain by touch. The development of the method and methodology of philosophical hermeneutics has become one of the achievements along this path, accomplished within the framework of the philosophical sciences. Clarification of the process of this discovery and its historical and philosophical fixation are thought to be a necessary condition and guarantee of further in-depth searches and success in this direction. One of the significant figures in the formation of philosophical hermeneutics, of course, is Alexius Meinong (1853-1920), who is known primarily for the development of his subject theory (Gegenstandstheorie – Germ.).

Keywords: Alexius Meinong, Gegenstandstheorie, hermeneutics, history of philosophy, noneism, Sosein, theory of objects.

ВЕРА ДУБИНИНА

доктор философских наук, доцент,
заведующий кафедрой философии и общественных наук,
Полтавского государственного медицинского университета
(Полтава, Украина)

e-mail: vera.dubinina777@gmail.com

ORCID 0000-0001-8024-9823

ФИЛОСОФСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ АЛЕКСИУСА МАЙНОНГА В КРУГУ ГЕРМЕНЕВТИЧЕСКИХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

Аннотация. Реалии современного информационного мира с новой силой заостряют вопрос о человеческих возможностях восприятия и интерпретации информации. Сближение различных культур, а иногда и их столкновения с новой силой актуализирует вопрос о первичных механизмах и содержании человеческого познания, его предметности и порождает глубинные вопросы толкования и осмысления результатов как отдельных познавательных актов, так и человеческого познания в целом. Эти вопросы представляют не только академический, но и общечеловеческий практический интерес для тех, кто

хочет действовать осмысленно, опираясь на прочный фундамент научного знания, а не идти, прокладывая себе путь через незнакомую и, возможно, опасную местность, наоциупь. Разработка метода и методологии философской герменевтики стала одним из достижений на этом пути, совершенном в пределах философских наук. Прояснение же процесса этого открытия и его историко-философская фиксация мыслятся необходимым условием и залогом дальнейших углубленных поисков и успехов в этом направлении. Одной из знаковых фигур в становлении философской герменевтики, безусловно, является Алексис Майнонг (1853-1920), который известен, прежде всего, разработкой своей предметной теории (*Gegenstandstheorie*).

Ключевые слова: Алексис Майнонг, герменевтика, история философии, ноненизм, предметная теория, так-бытие, теория объектов, *Sosein*.

REFERENCES

1. Bergmann, G. (1967). *Realism. A Critique of Brentano and Meinong*, Madison: University of Wisconsin Press. [In English].
2. Chudzimski, A. (2007). *Gegenstandstheorie und Theorie der Intentionalität bei Alexius Meinong*, Dordrecht: Springer. [In German].
3. Findlay, J. (1963). *Meinong's Theory of Objects and Values* (2nd. Ed.), Oxford: Clarendon Press. [In English].
4. Grossmann, R. (1974). *Meinong*, London: Routledge & Kegan Paul. [In English].
5. Höfler, A. (1890). *Logik*, Wien: Tempsky Verlag. [In German].
6. Husserl, E. (1901). *Logische Untersuchungen*, Bd. II., Teil 1/2, Halle. [In German].
7. Jacquette, D. (2015). *Alexius Meinong, The Shepherd of Non-Being* (Synthese Library, Volume 360), Cham: Springer. [In English].
8. Lambert, K. (1983). *Meinong and the Principle of Independence*, Cambridge: Cambridge University Press. [In English].
9. Meinong, A. (1877). *Hume Studien I: Zur Geschichte und Kritik des modernen Nominalismus*. Gesamtausgabe, Bd. I, S. 1–76. [In German].
10. Meinong, A. (1882). *Hume Studien II: Zur Relationstheorie*. In: *Gesamtausgabe*, Bd. II, S. 1–183. [In German].
11. Meinong, A. (1899). *Über Gegenstände höherer Ordnung und deren Verhältnis zur inneren Wahrnehmung*. *Gesamtausgabe* Bd. II, S. 377–480. [In German].

12. Meinong, A. (1902). Über Annahmen, 1. Auflage, Leipzig: Johann Ambrosius Barth. *Teilnachdruck Gesamtausgabe*, Bd. IV, S. 385–489. [In German].

13. Meinong, A. (1904). Über Gegenstandstheorie. *Gesamtausgabe* Bd. II, S. 481–535. [In German].

UDC 291.15

GEORGYI KHLIEBNIKOV

*Doctor of Philosophical Sciences,
Head of the Center of Scientific Information Studies in the
Humanities, INION RAN
(Moscow, Russia)
ORCID 0000-0001-5410-4807*

IRINA TSIBIZOVA

*Doctor of Historical Sciences,
the Center of Scientific Information Studies in the
Humanities, INION RAN
(Moscow, Russia)*

ALEXANDER SHUBIN

*post-graduate student of the Department of Philosophy,
History and Socio-Humanitarian Sciences,
SHEI “Donbas State Pedagogical University”
(Sloviansk, Ukraine)*

BEING AT TABLE WITH GOD AND PEOPLE: FOOD IN ANTHROPOLOGY AND RELIGION (Review)

***Abstract.** The article deals with the Italian thinkers’ reflection on food and its role in culture and religion from primitive believes to Judaism and Christianity. Food is viewed as the means of human identity and social formation as well as strengthening of connections between peoples and cultures, between people and God.*

The authors investigate the process of transformation of the perception of food from ancient times to nowadays, investigate the transformations of rituals, connected to the meal, in the different stages of transformations, in different cultures and religions.